

Argumentář PN v tisku 695

PN F – zákaz tlumičů pro krátké zbraně

Ministr vnitra spolu s policejním prezidiem, a především SKPV, připravil návrh, který zakazuje nabývání a použití tlumičů na krátké zbraně. Argumentace navrhovatelů je postavena na tom, že pachatel útoku v Klánovicích a na FFUK tlumič použil, a tím ztížil postup policie. Jak se ale postupně ukazuje z dostupných informací (o které musí odborná veřejnost komplikovaně žádat), **na dané tragické události a jejích následcích by případný zákaz tlumičů na krátkých zbraních měl dopad zcela zanedbatelný či žádný.**

Za prvé, ze zveřejněných informací vyplynulo, že pachatel **v Klánovickém lese mezi jednotlivými výstřely tlumič ze zbraně sundal.** Za druhé, o událostech na FF UK víme, že vrah **na chodbách používal i brokovnici ráže 12/70** ke střelbě na dveře, která akustickým projevem zdaleka překračuje krátké palné zbraně.

Některé šířené teze i celý návrh zákazu tlumičů též naráží na výsledky expertního pokusu, který byl proveden koncem loňského roku na Vysoké škole chemicko-technologické. Úkolem tohoto pokusu bylo co možná nejvěrněji simulovat akustické vlivy a dopady při střelbě v obdobné budově. Pokus byl realizován na oficiálně schválené dočasné střelnici za přímého dohledu PČR. Pokus zajistila Asociace akreditovaných subjektů pro výcvik stanovené zálohy státu (ASSZ) ve spolupráci s LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní (GUNLEX) a HARD TASK TRAINING s.r.o. **Z výsledků pokusu, které byly předány poslancům a zveřejněny na webu ASSZ a GUNLEX plyne, že vliv tlumiče hluku výstřelu použitého v rozsáhlé budově byl marginální a přítomní posluchači nedokázali spolehlivě odlišit výstřely s tlumičem, výstřely bez tlumiče a některé jiné simulované hluky nebo je vzájemně zaměňovali.** Zároveň pokus demonstroval, že v případě střelby v místnosti **členitá struktura akademické budovy utlumí hluk výstřelů natolik, že v přízemí u vrátnice nebylo slyšet nic.**

Výsledky akustického pokusu dokazují, že tento návrh je opět spíše populistickým placebo, které někteří navrhovatelé chtějí použít k uklidnění pozůstalých, veřejného mínění a nejspíše i vyhovět různým protizbraňovým aktivistům. Z vyšetřování činu je totiž známo, že vrah na fakultě střílel jak uvnitř budovy brokovnicí, tak i dlouhou puškou na ochozu na střeše budovy.

Některé zachycené teze:

Teze: Tlumiče hluku je podle aktuálně platného zákona možné běžně nabývat držitelé zbrojního oprávnění od roku 2021.

Toto je pravda. Nicméně je vhodné doplnit, že v rámci Evropy jsou tlumiče regulovány různě. V Německu jsou tlumiče brány podle zbraně, na kterou jsou vyrobeny. Tedy pro tlumiče na palnou zbraň je potřeba patřičné povolení. Tlumiče na vzduchovku jsou volně prodejné od 18 let. Například ve Francii nejsou regulovány tlumiče na malorážky, zbytek má stejný status jako zbraně. Ve Švýcarsku či Polsku nejsou regulovány tlumiče vůbec. Ve Finsku mají tlumiče obdobný status jako v ČR, tedy jsou povolovány jako zbraně. Zároveň je v mnoha regionech vyžadováno jejich užití při lovu z důvodu nerušení okolí. Dánsku je legální nabývat tlumiče pro lov. V Portugalsku je od roku 2019 legální vlastnění tlumičů pro lov a sportovní střelbu. Ve Švédsku je od roku 2022 k tlumičům přístupováno jako ke střelivu. Tedy každý, kdo je oprávněn vlastnit určitou zbraň, je oprávněn k ní nabývat střelivo a tlumiče.

Teze: Návrh na zákaz tlumičů reaguje na závěry pracovní skupiny SKPV Policie ČR k vyšetřování vražd v Klánovicích a na Filozofické fakultě UK.

Teze: Tlumiče hluku především v kombinaci s podzvukovým střelivem zneužité pro páčání trestného činu komplikují bezpečnostním složkám práci v detekci a nalezení pachatele. To se jednoznačně prokázalo při vyšetřování vražd v Klánovickém lese, kdy fakt, že pachatel použil tlumič, výrazně prodloužil a zkomplikoval vyšetřování.

Teze: Z vyšetřování průběhu zásahu na FF UK 21. prosince 2023 jednoznačně vyplynulo, snížená slyšitelnost střelby zkomplikovala i samotný zásah policistů při vyhledávání pachatele v budově FF UK. Policisté tak museli přejít z kontaktního módu do vyhledávacího, který zpomalil postup proti pachateli a prodloužil tak dobu, než se k němu zasahující policisté dostali.

Není zřejmé, jak byla tato tvrzení prokázána. Jediným zveřejněným materiálem bylo video natočené SKPV na otevřené střelnici, které porovnávalo použití krátké palné zbraně s tlumičem a bez tlumiče. Podmínky tohoto pokusu ale neodpovídaly podmínkám na FF UK. **Na daném pokusu SKPV nebyly** (na rozdíl od nezávislého pokusu provedeného v budově VŠCHT) **přítomny** ani **kontrolní skupiny** nezávislých **posluchačů**. **Největší slabinou celého videa je ovšem jeho akustická nepřesnost**, jelikož běžné mikrofony nedokáží zvuk střelby přesně nasnímat a záznam je tak ztrátový. K dalším ztrátám pak dochází při reprodukci tohoto záznamu. Audionahrávka střelby je tak zcela nevěrohodná reálnému akustickému projevu v celé jeho škále a ani komparativně nedokáže poskytnout validní data vhodná k posouzení akustického projevu různých výstřelů.

Z dostupných zveřejněných informací plyne, že v Klánovicích mezi výstřely pachatel tlumič ze zbraně sundal. Tedy některé výstřely nebyly tlumeny.

Pokus na VŠCHT zpochybil i onu identifikaci pachatele, protože takto rozsáhlá budova může výstřely utlumit zcela již jen svou členitostí, mohutností a vnitřním vybavením.

Stejně tak **není zřejmé, že by při nepoužití tlumiče přijela policie rychleji**. Policie vyrazila okamžitě jakmile dostala první telefonické hlášení o střelbě. Tedy poškození střelbu viděli či slyšeli! A nahlásili a policie obratem reagovala. V několika telefonátech na tísňovou linku byly výstřely slyšitelné! Konkrétní fragmenty z vyšetřovací zprávy:

- V časovém úseku 15:11:59 hod. až 15:18:51 hod. **13 hlasitých výstřelů** hledané osoby
- V čase od 15:00 hod. je na tísňovou linku 158 přijato několik dalších oznámení od osob z Filozofické fakulty. **V některých telefonátech zaznívají výstřely.**
- V čase mezi 15:02 hod. až 15:04 hod. operační důstojník Obvodního ředitelství Policie ČR Praha I ve třech relacích upřesňuje, že **střelba je stále slyšet ve 4. patře budovy**

Zároveň z **žádných zveřejněných částí spisu neplyne, že v době, kdy Policie vstupovala do přízemí budovy FF UK, ještě pachatel střílel uvnitř budovy**. Naopak, nelze vyloučit, že se pachatel tou dobou již přesouval na ochoz budovy. To, že po vstupu do budovy přešla Policie do tzv. „vyhledávacího módu“, tedy může být způsobeno jak tím, že neslyšela výstřely z horních pater, tak tím, že pachatel tou dobou nestřílel. A mimochodem, díky tomuto vyhledávacímu módu je pravděpodobné, že policisté dříve narazili na zraněné a neprodleně zahájili poskytování nezbytné první pomoci!

Tento argument tedy neobstojí.

Teze: Tlumiče také snižují schopnost okolí rychle a adekvátně reagovat na nebezpečí, což je základem principu Uteč, schovej se, boj. Lidé, kteří nejsou na zvuk střelby s tlumiči zvyklí, mají výrazné problémy poznat, že jde o střelbu a nereagují na ni adekvátně. To byl i případ střelby na FF UK, kdy snížená slyšitelnost střelby ovlivnila chování osob v budově. Lidé ve spodních patrech budovy nevěděli o střelbě ve 4. patře (pokud by slyšeli, mohli utéct nebo se schovat). Ve 4. patře by v případě slyšitelných výstřelů měly osoby, které se zde nacházely, rovněž více času na reakci.

Tuto problematiku jednoznačně demonstroval zmíněný nezávislý pokus na VŠCHT. **Z dotazníkového šetření mezi několika kontrolními skupinami posluchačů rozmístěnými různě po budově plyne, že v případě posluchačů bez předchozí zkušenosti se střelbou bylo pro dotyčné velmi komplikované rozpoznat výstřely od jiných simulovaných hluků** (pád nábytku či šanonu, stavební práce). V 16 případech špatného vyhodnocení zvuku výstřelu (zaměněného za jiný hluk) byla střelba s tlumičem a bez tlumiče zastoupen rovnoměrně v poměru 7:9.

Z provedeného pokusu mimo jiné plyne, že při střelbě v místnosti nebyly výstřely v nejnižších patrech vůbec identifikovatelné.

Budova celkově mění charakter přenášených hluků (zvuků) a to takovým způsobem, že již o pár místností či pater jinde může být charakter zvuku zcela odlišný, a tedy zaměnitelný či nerozpoznatelný. A to bez ohledu na to, zda je použit tlumič či nikoliv. **Samotná budova funguje jako ultimátní tlumič.**

V nižších patrech pak byl zvuk střelby špatně či vůbec slyšitelný bez ohledu na užití tlumiče, a to z důvodu změny akustické kvality zvuku výstřelu jako takového. Zde si dovolíme citovat ze závěrečné zprávy certifikované akustické laboratoře, která se na testu podílela:

„Závěrem lze konstatovat, že čím větší vzdálenost od místa střelby, tím více se ztrácí vyšší frekvence (přirozený útlum zvuku ve vzduchu), a proto převyšují nižší kmitočty (zvuk zní „dunivě“). K dalšímu poklesu zvukové energie dochází vlivem členitosti trasy, po níž se hluk výstřelu šíří; rozhodující jsou – když odmyslíme pevné překážky – zejména pravoúhlá zalomení chodeb. Odrazy od akusticky neupravených ploch zase způsobují rozptýlení hluku. Všechny tyto skutečnosti ovlivňují výsledný zvuk výstřelu, který se donese k posluchači v této, více nebo méně zkreslené podobě, což pak může vyvolat subjektivní dojem, že se nejedná o výstřel.“

Pokud chce tedy navrhovatel svou tezi dokázat, nechť udělá obdobný vědecký test opakovaně s ještě širší skupinou kontrolních posluchačů.

Teze: Použití krátkých zbraní s tlumiči tak ohrožuje potenciální oběti i zasahující policisty.

Toto je opět spekulace, která pouze rozvádí předchozí domněle prokázaná tvrzení, a to na základě jediného trestného činu. **Členové pracovní skupiny MV ČR ke zbraňové legislativě se opakovaně ptali SKPV na počty záchytů přestupků či trestných činů spáchaných s legálně drženým tlumičem. Opakovaně nedostali jasnou odpověď.** Velice pravděpodobně tak není zachycen jiný případ než předmětný čin pachatele vraždy v Klánovicích a na FF UK.

Teze: Krátké zbraně v drtivé většině případů slouží pro osobní ochranu, pro kterou použití tlumičů není nutné a především není vhodné. Zbraň s namontovaným tlumičem není možné nosit skrytě a mít ji tak připravenou pro případ, kdy by se držitel zbraně byl nucen bránit například útoku.

Tvrzení, že krátké palné zbraně slouží především pro osobní ochranu je poněkud zavádějící. **Statisticky drtivě převládá použití pro trénink či sportovní střelbu.** A pro toto použití je **tlumič naopak velice vhodný, protože snižuje celkovou hlukovou zátěž** pro samotného sportovního střelce i pro širší okolí. Tedy ostatní střelce, kteří zrovna na střelnici jsou, či v případě venkovní střelnice i blízké sousedy.

A přesto, že reálné případy sebeobrany se zbraní nejsou v ČR naštěstí nějak časté, pak i v tomto případě lze pro užití tlumiče najít opodstatnění. Protože při obraně v obydlí může obránce výstřelem bez tlumiče (nebo sluchátek, která ale nestihne nasadit) ztratit orientaci nebo hůře poškodit svůj vlastní sluch, nebo sluch svých blízkých.

Zároveň je třeba zdůraznit, že v ČR je skutečně zakázáno nosit tlumič namontovaný na zbraní v režimu nošení (tedy na veřejnosti). Tento scénář připadá v úvahu pouze při obraně v obydlí. Nicméně v obydlí je právě riziko ztráty orientace nebo poškození hluku násobně větší než v otevřeném prostoru.

Zamítnutí tohoto populistického PN je žádoucí!

Článek Výsledky expertního akustického pokusu aneb praktické poznatky a data – www.gunlex.cz:

<https://gunlex.cz/clanky/hlavni-clanky/4478-vysledky-expertniho-akustickeho-pokusu-aneb-prakticke-poznatky-a-data>

Závěrečná zpráva k expertnímu pokusu střelby palnými zbraněmi za použití tlumiče hluku uvnitř budovy Vysoké školy chemicko-technologické v Praze – www.assz.cz:

<https://www.assz.cz/wp-content/uploads/2024/12/20241203-ASSZ-Expertni-pokus-strelba-tlumice-VSCHT-zaverecna-zprava.pdf>

TČ nedovoleného ozbrojování na zábavní pyrotechniku

Vláda nově navrhla trestnost výroby, opatření si nebo přechovávání pyrotechnického výrobku, pokud je pro zacházení s ním potřeba odborná způsobilost.

Reálně toto ustanovení **nejnebezpečněji dopadá na pyrotechniku kategorie F3, kterou podle současného zákona mohou nabývat osoby stáří od 21 let, nebo osoby, které mají odbornou způsobilost** (průkaz odpalovače ohňostrojů).

Pro představu **se jedná o standardní kompaktní ohňostroje v cenové hladině cca 500-2000 Kč dostupné každý rok před Vánoci nejen v tržnicích, ale i ve většině supermarketů.**

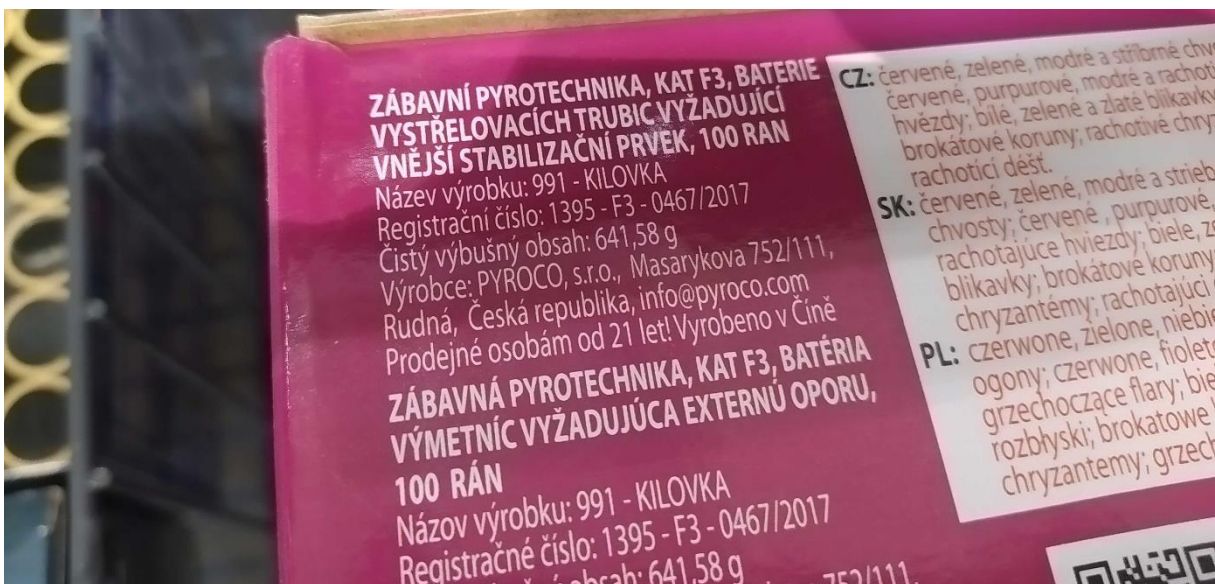
Za toto porušení zákona hrozí pachatelů v základním odstavci **trest odnětí svobody ve výši od 6 měsíců do 5 let.**

Zároveň je třeba poukázat na to, že vláda připravila i novelu samotného zákona o pyrotechnických výrobcích, která je nyní před prvním čtením v PSP (tisk 768) a která stanoví, že nově půjde volně prodávat už jen slabší kategorii F2 (tedy ty nejmenší kompakty, petardy, římské svíce a podobně). Vše ostatní bude při schválení tohoto zákona dostupné výlučně již jen na průkaz odpalovače.

Bohužel ani jeden z obou těchto tisků neobsahuje žádná přechodná ustanovení, a tedy ani opatření pro majitele, který třeba už vloni pyrotechniku F3 legálně zakoupil (třeba v Tesco, Albertu či Lidlu), na

Silvestra ochořel, nestihl ji vřas spotřebovat a po nabytí účinnosti řechto zákonů tak bude automaticky potrestatelný.

Na tento neduh cílí jeden z níže popsaných pozměřovacích návrhů, který rozhodně podporujeme.

Kategorie F3 - nově „ve slevě“ za 5 let natvrdo

PN C – úprava nově zaváděného trestného činu zacházení s pyrotechnickými výrobky

Tento PN upravuje výře popsané ustanovení tak, aby nedopadl na tyto pyrotechnické výrobky.

Přijetí je žádoucí, v opačném případě dojde v budoucnu ke kriminalizaci všech osob, které mají nakoupené a nespoteřebované zásoby zábavní silvestrovské pyrotechniky.

PN A1 – Evidence střeliva (vládní PN)

Ministr vnitra ve spolupráci s policejním prezidiem a SKPV připravili několik pozměňovacích návrhů v reakci na události v Klánovicích a na FF UK. Základem těchto pozměňovacích návrhů jsou doposud nezveřejněné analýzy policie k daným událostem. Jedním z návrhů je i modernizace evidence střeliva, s využitím čárových, respektive QR kódů. Jakkoliv se toto řešení jeví jako technicky zajímavé, tak je otázkou, jak hladce se tuto funkcionalitu centrálního registru zbraní podaří integrovat, a hlavně jak případně pomůže zabránit opakování daných trestných činů. Navrhovatelé tohoto PN by tak měli Poslanecké sněmovně předložit případové studie, z kterých bude patrné, jak tato další regulace a zesložení administrativy pomůže v odhalování trestné činnosti.

PN A2 – povinnost lékaře elektronicky ověřit, zda je daná osoba držitelem ZP (vládní PN)

V tomto případě jde o záležitost, která deset let „nešla“, a najednou je prosazována znovu, tentokrát nikým menším než samotným ministrem vnitra, policejním prezidiem a SKPV. S ohledem na dané téma se problematika jeví jako záslužná. Ovšem otázka zní, proč již dříve neprošly lepší implementace téhož.

Přijetí tohoto PN je žádoucí.

PN E – vydávání zdravotního posudku pro nedospělé žadatele praktickým lékařem pro děti a dorost

Jedná se o technickou zpřesňující úpravu nového zákona, která specifikuje, k jakému lékaři má jít pro posudek nezletilý žadatel o udělení zbrojního oprávnění.

Přijetí je žádoucí, protože ujasní, jak má v praxi probíhat zdravotní posouzení nezletilého žadatele – tedy například studenta myslivosti, puškařství nebo například klubového sportovního střelce.

PN D – eliminace diskriminace podnikatelů v sektoru zbraní a střeliva ze strany poskytovatelů bankovních a platebních služeb

Na základě informací o zvyšující se diskriminaci prodejců v sektoru zbraní a střeliva ze strany bank a platebních institucí připravili poslanci opozice PN, který má za cíl podobné jednostranně diskriminační praktiky velmi ostře sankcionovat. Kontext je takový, že mnoho výrobců, obchodníků a dalších podnikatelů v oboru se již setkalo s tím, že pro své legitimní (tedy legální licencované) aktivity nejsou schopni získat například online platební terminál nebo třeba podnikatelský úvěr. Vrcholem je pak příběh, kdy jednomu takovému obchodníkovi banka zrušila nejen jeho účet podnikatelský, ale také účty všech fyzických osob jeho rodiny. Zpravidla tak tyto instituce stavějí podobné podnikatelské aktivity na roveň hazardu, poskytování sexuálních služeb či prodeje drog.

Přijetí je žádoucí, protože narovná vztahy v podnikatelské prostředí a nebude tak možné diskriminovat sektor legálních zbraní a střeliva a stavět ho na roveň hazardu či prostituce.

PN B – úprava ustanovení o zajištění zbraně na základě informace orgánu veřejné moci a povinná vazba mezi lékařem praktikem a lékařem specialistou při vydávání zdravotní způsobilosti

Jak jsme psali již v několika materiálech, do zákona o zbraních probublalo díky vládnímu návrhu oprávnění, které svým konceptem není sice nové, ale svým nastavením je proti současnému stavu zcela zásadní. **Jedná se o institut, díky kterému má mít policie oprávnění zajistit zbraně na základě informace či stanoviska orgánu veřejné moci, že dotyčná osoba (ne nutně držitel ZP) představuje vážné riziko pro vnitřní pořádek a bezpečnost.** Bohužel je ustanovení nadefinováno tak nešťastně, že nejsou jednoznačně definovány opravné prostředky. **Lze tak dovozovat, že pokud se nějaký nepohodlný občan dostane do křížku se starostou nebo třeba ředitelkou školy či školky (i ta je orgánem veřejné moci), může nastat netriviální tahanice (bohužel až soudní) o to, zda daný držitel je nebo není nebezpečný a tedy, zda je nebo není možné mu zajištěné zbraně vrátit.**

Z těchto důvodů se podařilo do tisku 689 (již schválené mikronovely zákona o zbraních) domluvit načtení PN z dílny ministryně Černochové (ODS) a poslance Růžičky (ANO), který měl tento problém vyřešit. Bohužel, jistý předseda jedné z vládních stran prohlasování tohoto PN natvrdo zablokoval. Proto ho nyní poslanci opozičního hnutí ANO načetli v upravené formě znovu, tentokrát do sněmovního tisku 695.

Do daného pozměňovacího návrhu zároveň zahrnuli i jiný, již jednou odmítnutý PN (ze stejné dílny), a sice PN, který upravoval procedury vydávání potvrzení o zdravotní způsobilosti tak, aby nemohlo dojít k situaci jako v případě vraha z FF UK, tedy že informace od lékaře specialisty (typicky psychologa či psychiatra) nedoputovaly zpět k lékaři praktikovi, který žadateli potvrzení o zdravotní způsobilosti vydává.

Je škoda, že ani tento PN nezískal vládní podporu (i přesto, že na tvorbě jeho původní podoby se podílela i ministryně Černochová). Jde totiž reálně o jedinou změnu za celý rok legislativních i nelegislativních jednání, která kdyby již platila již před dvěma lety, dotyčný vrah by neprošel sítem systému vydávání potvrzení o zdravotní způsobilosti a nemohl by tedy zbrojní průkaz vůbec získat.

Jestli by mu to ale i takové opatření ve vraždění doopravdy zabránilo je pouhou spekulací, kterou nedokážeme s jistotou potvrdit ani vyvrátit. Každopádně by to ale nyní zabránilo některým populistickým politikům „vozit se“ po legálních držitelích zbraní a dělat si na jejich úkor politické předvolební PR.

Přijetí je žádoucí, protože to je reálně jediný návrh za poslední rok a čtvrt, který by reálně mohl zablokovat pachateli přístup ke zbrojnímu průkazu.